

'Full service' met bedrijfsjurist

MKB

De mkb-cliënten van accountantskantoren hebben een groeiende behoefte aan juridisch advies. Relatief kleine kantoren nemen daarom steeds vaker een ondernemingsrechtadviseur aan boord. 'Uiteindelijk zijn de klanten goedkoper af.'

LEX VAN ALMELO

“Of de behoefte aan ondernemingsrechtadviseurs toeneemt? Ik denk het wel”, zegt voorzitter Jan van Ederen van de Nederlandse Vereniging van Ondernemingsrecht Adviseurs (NeVOA). “Door de juridisering is de materie steeds ingewikkelder geworden en voor de accountant en fiscalist niet meer te overzien. Het werk wordt te specialistisch.”

Er is altijd wel vraag naar juridisch advies geweest, maar de laatste tijd is die heel duidelijk toegenomen, ervaart Jan Goemans, ondernemingsrechtadviseur bij de Lodder & Co Groep. “Deels omdat de samenleving de trend

Accountants moeten voorzichtig zijn als zij zich op juridisch terrein begeven.

van juridisering laat zien. Gelukkig hebben wij in Nederland nog geen Amerikaanse toestanden. Die toestanden zouden ons juristen wel veel werk opleveren, maar de klant is er niet bij gebaat.”

Strikt genomen is juridische dienstverlening binnen de accountancy een aanvullende dienst, zegt registeraccountant Aad 't Hoen van 't Hoen en Jetten. “Maar om een compleet dienstenpakket te kunnen bieden zien wij de juridische advisering als een essentieel onderdeel.” Zijn kantoorgenote en juriste Martine Schwagermann: “Samen met de accountants en belastingadviseurs vormen wij een full service-organisatie. Doordat de verschillende disciplines snel en open met elkaar communiceren besparen onze cliënten kosten.”

Erkende juristen

Er bestaat kortom behoefte aan juridisch advies in het midden- en kleinbedrijf. En dat advies halen mkb-ondernemers graag bij een accountant of belastingadviseur. Volgens de oude gedrags- en beroepsregels van het NIVRA was het accountants alleen toegestaan samen te werken met leden van een erkende beroepsorganisatie, die de kwaliteit van haar leden waarborgt. Daarom is dertien jaar geleden de NeVOA opgericht. Leden van de NeVOA voldoen aan de juiste kwalificaties,

omdat hun beroepsorganisatie cursussen vaktechniek verzorgt en een eigen tuchtrecht heeft. Sinds de oprichting is volgens bestuurslid Jan van Ederen ‘anderhalve klacht’ ingediend. Om de kwaliteit te waarborgen werkt de beroepsvereniging sinds enkele jaren intensief samen met de SRA, een netwerk van op het mkb gerichte accountantskantoren.

Volgens Jan van Ederen werken ongeveer twee van de drie NeVOA-leden op SRA-kantoren en is de rest van de in totaal 160 leden zelfstandig gevestigd. Van Ederen zelf is bedrijfsjuridisch adviseur bij Arethals Grant Thornton, dat nog twaalf andere ondernemingsrechtadviseurs in dienst heeft. Ook zijn er nogal wat ondernemingsrechtadviseurs te vinden bij BDO CampsObers en Deloitte.

De 35 juristen van Deloitte zijn in dienst bij Deloitte MKB Accountancy & Advies BV.

“Zij zijn verspreid over heel Nederland.

Elke vestiging heeft wel enkele juristen”, zegt senior manager Yvonne Schipper. Deloitte heeft voor het werk dat de eigen juristen niet mogen doen een strategische alliantie met advocaten- en notariskantoor AKD Prinsen Van Wijmen.

NeVOA: geaccrediteerde mkb-juristen

De Nederlandse Vereniging van Ondernemingsrecht Adviseurs NeVOA is in 1994 opgericht om het NIVRA gerust te stellen. Volgens artikel 26 van de gedrags- en beroepsregels mochten registeraccountants alleen samenwerken met niet-accountants als deze lid zijn van een door het NIVRA-bestuur erkende beroepsorganisatie, die voldoet aan de voorschriften die het bestuur heeft uitgevaardigd. De gedrags- en beroepsregels zijn sinds 1 januari 2007 vervangen door de Verordening Gedragscode, die geen bepalingen meer bevat over samenwerking met niet-accountants.

De NeVOA is een vereniging van zelfstandige bedrijfsjuristen die zich richten op het midden- en kleinbedrijf. Tweederde van de 160 leden werkt op een accountantskantoor. Ongeveer vijftig leden zijn zelfstandig freelance of interim-bedrijfsjurist.

De NeVOA heeft een systeem van kwaliteitsbevordering en tuchtrecht.

Fusies en overnames

Ondernemingsrechtadviseurs begeleiden onder meer fusies en overnames en reorganisaties - waarbij werknemers moeten afvloeien. Zij zien zichzelf als extern bedrijfsjurist voor bedrijven die zich geen eigen jurist kunnen veroorloven. Net als bedrijfsjuristen richten zij zich vooral op het voorkomen van juridische problemen. En als het moet procederen zij ook in zaken waarvoor inschakeling van een advocaat niet verplicht is. Dat zijn met name arbeidszaken en in mindere mate bestuursrechtelijke zaken waarin ondernemers over-

De juristen adviseren vrijwel altijd cliënten die de accountant doorverwijst.

hoop liggen met de overheid. Bijvoorbeeld over bouw- en milieuvergunningen, het voorkeursrecht van de gemeente om een bepaald stuk grond te ontwikkelen of pand aan te kopen en over bestemmingsplannen.

Jan Goemans, één van de zes ondernemingsrechtadviseurs bij de Lodder & Co Groep: “Ondernemers komen steeds vaker met vragen over bestuursrecht. Want ondanks de ‘paarse krokodil’ is het aantal regels voor ondernemers in de praktijk alleen maar toegenomen.”

Preventief advies

In arbeidszaken hoeft tegenwoordig minder vaak te worden geprocedeerd, omdat een werknemer zijn ontslag niet langer pro forma hoeft aan te vechten bij de kantonrechter om zijn werkloosheidsuitkering veilig te stellen. Daardoor worden dienstverbanden vaker met een overeenkomst beëindigd. De juridisch adviseurs proberen procedures en conflicten zoveel mogelijk te voorkomen. Bijvoorbeeld door de arbeidscontracten van de werknemers regelmatig door te lichten. Voldoen deze bijvoorbeeld wel aan de nieuwste cao-bepalingen? En is de proeftijd die in het contract staat wel juist? Want, zo legt Van Ederen uit, voor een werknemer met een jaarcontract mag de proeftijd maximaal een maand te zijn. “Als er twee maanden in het contract staat dan is ▶

FOTO: MARIA BROUWER

Ook rond bouw- en milieuvergunningen is steeds vaker juridisch advies nodig.

die bepaling ongeldig en zit de werkgever dus een jaar aan deze werknemer vast.”

Yvonne Schipper: “Sommige ondernemers denken dat zij een modelcontract van het internet kunnen halen. Maar als dat dan niet klopt en zij bijvoorbeeld nog een heleboel vakantie-dagen moeten uitbetalen of loon moeten nabetalen, zijn zij veel duurder uit.”

Ook de zogenaamde ‘concurrentiebedingen’ kunnen voor verrassingen zorgen. Net als huurcontracten voor winkelruimte wanneer de verhuurder over het hoofd ziet dat de huurder tien jaar huurbescherming heeft. Verder vragen de arbo- en reïntegratieverplichtingen van werkgevers om voortdurende waakzaamheid.

Rechtsvorm

Na enkele uitspraken van de rechter is de bestuurdersaansprakelijkheid van directeuren die het eigen belang laten prevaleren boven dat van de vennootschap actueel, zegt Joachim Eendebak, één van de twee ondernemingsrechtadviseurs van Horwath de Zeeuw & de Keizer. Voor de aansprakelijkheid wegens tegenstrijdig belang gaat het er niet alleen om of daarvan daadwerkelijk sprake is, maar ook of die belangen in theorie tegen elkaar kunnen indruisen.

Een actualiteit waarvan niet alleen hun klanten maar ook de accountantskantoren zelf onrustig worden, is de opheffing van de maatschap. Deze wordt - vermoedelijk met ingang van 2008 - vervangen door de openbare vennootschap, al dan niet met rechtspersoonlijkheid. Deze nieuwe rechtsvorm heeft met name gevolgen voor accountants die persoonlijk lid zijn van de traditionele maatschap en dus niet met hun BV.

Advocaten vaak te duur

Twee van de drie mkb-ondernemers betalen het liefst een vast bedrag voor juridisch advieswerk in plaats van een uurtarief, zo blijkt uit een enquête die juristennetwerk XS2Justice in mei 2007 hield. Als mkb-ondernemers hun juridisch adviseur dan toch per uur moeten betalen, vinden drie van de vier 125 euro een aanvaardbaar tarief. Maar er zijn nauwelijks advocaten te vinden die dit tarief acceptabel (nog geen drie procent). Zeven van de tien advocaten willen niet werken voor minder dan 175 euro per uur. Volgens XS2Justice winnen veel ondernemers daarom maar geen juridisch advies in, terwijl zij daar wel behoefte aan hebben.

Ondernemingsrechtadviseurs zien zichzelf als extern bedrijfsjurist voor bedrijven die zich geen eigen jurist kunnen veroorloven.

Blijf bij je leest

In de discussie over de juiste rechtsvorm voor een accountantskantoor hebben de ondernemingsrechtadviseurs vanzelfsprekend zelf het voortouw. Bij andere juridische zaken adviseren de juristen vrijwel altijd cliënten die de accountant doorverwijst. In sommige gevallen weten de cliënten van de accountant de weg naar de jurist echter ook zelf te vinden. De ondernemingsrechtadviseurs hebben tot op zekere hoogte echt eigen cliënten, die voor hun jaarrekening en boekhouding naar een ander accountantskantoor gaan. Hoewel de accountant dus de meeste klanten levert, hebben de ondernemingsrechtadviseurs niet het gevoel ‘de tweede viool’ te spelen, zoals de bij Deloitte vertrokken en voor zichzelf begonnen ondernemingsrechtadviseur Claire Vendel. “Ik zit nu veel meer zelf aan tafel bij de klant.” Algemene boodschap van deze juristen is dat accountants voorzichtig moeten zijn als zij zich op juridisch terrein begeven. In procedures ziet Jan Goemans wel eens huur- of arbeidscontracten die door een accountant zijn opgemaakt. “Daar blijkt vaak iets aan te mankeren. Daarom zeggen wij: schoenmaker blijf bij je leest!” ■